

شوه نامه

"اعطای تسهیلات قرض الحسنه به سردارهای کشور"

معاونت توسعه منابع و پشتیبانی

دفتر امور اقتصادی و خدمات مالی

آذر ۱۳۹۶

بلاغ الحسنیه

" مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ " سوره بقره آیه ۲۴۵

کیست که به خدا قرض الحسنی دهد، تا آن را برای او، چندین برابر کند؟ و خداوند است (که روزی بندگان را محدود یا گسترده می سازد به سوی او بازمی گردید (و پاداش خود را خواهد گرفت).

رسول گرامی اسلام (ص) فرمود: "شبی که به مولا ج برده شدم، این نوشته را بر در بهشت دیدم؛ صدقه ده برابر پاداش دارد و قرض الحسنه پنجاه برابر" [اسدالنبی ج ۱، ص ۱۶، ۱۳۸]

مقدمه

این شیوه نامه به منظور اعطای تسهیلات قرض الحسنه به شهرداریها با هدف ایجاد درآمد پایدار و توسعه شهری تهیه شده است .

ماده ۱. تعاریف

الف (شیوه نامه اعطای تسهیلات قرض الحسنه به شهرداریهای کشور: ضوابط اعطای تسهیلات قرض الحسنه به شهرداری ها ، نحوه ارائه طرح درخواست تسهیلات، فرایند بررسی، تایید و تصویب آن در استانها و سازمان، مراحل و شرایط پرداخت، نحوه نظارت بر استفاده از تسهیلات و مقررات مربوط به تقسیم آن و نحوه و مدت بازپرداخت اقساط می باشد.

ب (قرض الحسنه : عقدی است که به موجب آن قرض دهنده مبلغ معینی را طبق ضوابط مقرر به متقاضی به عنوان قرض تملیک می نماید و قرض گیرنده متعهد می گردد که مثل آن را در سررسید یا سررسیدهای مشخص پرداخت نماید .

ج (بانک عامل : بانک یا بانک هایی که با افتتاح حساب جاری منابع موجود تسهیلات شهرداریها در آن واریز می شود .

تبصره : در صورتی که سازمان قصد جابه جایی منابع از بانک انصار (بانک عامل فعلی) داشته باشد کلیه منابع مالی با اخذ پیشنهادات از کلیه بانکها به صورت پاکات در بسته و بازگشایی یکجای آنها در کارگروه ملی و با تایید اعضای آن ، در بانکی واریز خواهند شد که بهترین شرایط اعطای تسهیلات قرض الحسنه را برای شهرداریها پیشنهاد دهد .

د) سازمان : منظور از سازمان در این شیوه نامه سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور می باشد .

ماده ۲: منابع مالی : ۱- وجوه حاصل از صندوق مشترک شهرداریها ۲- وجوه حاصل از کارمزد تسهیلات ۳- وجوهی که در اجرای قوانین و مقررات به صندوق تعلق می گیرد .

ماده ۳. اهداف و عناوین و زمینه های اعطای تسهیلات بر اساس شیوه نامه سرمایه گذاری شهرداریها به شماره ۱۲۴۰۴/۳/۱س مورخ ۹۱/۲/۴ ابلاغی وزارت کشور و اصلاحیه های بعدی آن می باشند . ضمنا اعطای تسهیلات مطابق شیوه نامه اعطای تسهیلات قرض الحسنه به شهرداریهای کشور منوط به رعایت کلیه مفاد شیوه نامه صدر الذکر همین ماده می باشد .

ماده ۴. بسته سرمایه گذاری : برای پرداخت تسهیلات قرض الحسنه تهیه طرح امکان سنجی فنی ، اقتصادی ، مالی ، فرهنگی و اجتماعی بر اساس برنامه راهبردی - عملیاتی شهر و شهرداری ضروری است . نرم افزار تهیه طرح توجیهی و فرمت آن در پورتال دفتر امور اقتصادی و خدمات مالی (زیر مجموعه پورتال سازمان متبوع IMO.org.ir) موجود می باشد .

ماده ۵. کارگروه ملی و وظایف و اختیارات آن

۵-۱) اعضای کارگروه ملی اعطای تسهیلات قرض الحسنه سازمان عبارتند از:

۱. معاون توسعه منابع و پشتیبانی به عنوان رییس کارگروه
۲. معاون امور شهرداریها به عنوان عضو کارگروه
۳. مدیرکل دفتر اقتصادی و خدمات مالی به عنوان دبیر کارگروه
۴. مدیرکل دفتر ارزیابی عملکرد ، بازرسی و پاسخگویی به شکایات به عنوان عضو کارگروه
۵. مدیرکل حراست به عنوان عضو کارگروه

تبصره یک : کارگروه و اعضای آن نمی توانند اختیارات خود را در زمینه موضوعات این شیوه نامه به دیگران تفویض نمایند.
تبصره دو: در صورتیکه موضوع تسهیلات مربوط به خرید ماشین آلات باشد اداره کل امور اداری و پشتیبانی به عنوان دفتر تخصصی از نظر مشخصات فنی و قیمت باید ماشین آلات درخواستی شهرداریها را بررسی و اعلام نظر نماید.

۵-۲) وظایف و اختیارات کارگروه ملی تسهیلات قرض الحسنه سازمان

۱. تصویب برنامه های کلی اعطای تسهیلات قرض الحسنه در سطح ملی
۲. تعیین سقف اعتبارات تسهیلات قرض الحسنه پرداختی با توجه به موجودی حساب (ها) نزد بانک (های) عامل و پیش بینی اقساط وصول شده از شهرداریها در یک سال
۳. بررسی سوابق تسهیلات اعطایی به شهرداری متقاضی تسهیلات در سنوات قبل .
۴. تصویب عناوین سرمایه گذاری و مشارکت و میزان تسهیلات قرض الحسنه که توسط شهرداریها برای اخذ تسهیلات قرض الحسنه پیشنهاد میشود .
۵. نظارت عالیه بر فرایند اجرای پروژه ها و تسهیلات پرداختی .

ماده ۶. کارگروه استانی و وظایف و اختیارات آن

۱-۶) اعضای کارگروه استانی اعطای تسهیلات قرض الحسنه به شهرداریهای استان عبارتند از:

۱. معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری به عنوان رئیس کارگروه
۲. مدیر کل امور شهری و شوراهای استانداری به عنوان دبیر کارگروه
۳. مدیرکل دفتر فنی استانداری به عنوان عضو کارگروه
۴. مدیرکل حراست استانداری به عنوان عضو کارگروه
۵. مدیرکل بازرسی استانداری به عنوان عضو کارگروه

تبصره ۱: کارگروه و اعضای آن نمی توانند اختیارات خود را در زمینه موضوعات این شیوه نامه به دیگران تفویض نمایند.

تبصره ۲: کارگروه به فراخور موضوع و ضرورت می تواند از کارشناس خبره در جلسات استفاده نماید.

تبصره ۳: کارگروه جهت توضیح و تشریح پروژه از شهردار متقاضی در جلسات دعوت بعمل آورد.

۲-۶) وظایف و اختیارات کارگروه استانی تسهیلات قرض الحسنه

۱. بررسی و تصویب برنامه های اعطای تسهیلات قرض الحسنه در سطح استان
 ۲. تصویب اولویتهای طرحهای سرمایه گذاری و مشارکت و میزان تسهیلات قرض الحسنه که توسط شهرداریها برای اخذ تسهیلات قرض الحسنه پیشنهاد میشود .
 ۳. بررسی اسناد و مدارک مربوط به مجوز های قانونی لازم مطابق این شیوه نامه .
 ۴. نظارت مستمر بر طرحهایی که با اعطای تسهیلات قرض الحسنه اجرا می شوند .
- تبصره ۱: معرفی طرحهای اقتصادی شهرداریها و تایید پیشرفت فیزیکی هر مرحله به استناد تایید کارگروه استانی توسط رئیس کارگروه استانی انجام خواهد شد.
- تبصره ۲: تایید پیشرفت فیزیکی طرح و درصد آن بر اساس بازدید میدانی توسط دفتر فنی استانداری و کنترل طرح بر اساس گزارش امکان سنجی به همراه مستندات لازم توسط کارگروه استانی انجام خواهد شد.

ماده ۷. فرآیند بررسی :

- ۱- درخواست شهرداری (تکمیل فرم شماره یک)
تایید هیات عالی سرمایه گذاری یا هیات مدیره سازمان سرمایه گذاری (موضوع شیوه نامه ابلاغی به شماره ۱ - ۹۱/۲/۴/س مورخ ۱۳۹۰/۳/۳)
- ۲- تصویب شورای اسلامی شهر
- ۳- تایید کارگروه تسهیلات قرض الحسنه استانی
- ۴- تایید و تصویب کارگروه ملی
- ۵- معرفی شهرداری به بانک عامل توسط دفتر امور اقتصادی و خدمات مالی سازمان .

تبصره: با عنایت به اینکه شیوه نامه سرمایه گذاری در برخی از شهرها توسط شورا مصوب نشده یا امکان تشکیل هیات عالی میسر نیست لذا تا زمان اجرایی شدن شیوه نامه سرمایه گذاری در آن شهرها، درخواست شهردار برای شورا و کارگروه استانی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۸. محل هزینه نمودن تسهیلات: شهرداری موظف است محل دقیق هزینه کرد تسهیلات قرض الحسنه دریافتی را مشخص نماید و در صورتیکه تسهیلات قرض الحسنه درخواستی تامین کننده بخشی از هزینه های اجرای پروژه باشد، متقاضی باید سایر منابع تامین اعتبار پروژه را به صورت دقیق تعیین نماید.

ماده ۹. شروط اعطای تسهیلات: پرداخت تسهیلات قرض الحسنه موضوع این شیوه نامه منوط به موارد زیر می باشد:

الف) اولویت پرداخت تسهیلات قرض الحسنه با شهرداریهای است قبلا وام نگرفته یا پروژه درآمدزای نیمه کاره داشته باشند.

ب) پرداخت وام برای پروژه دوم منوط به پرداخت ۳۰٪ کل اقساط وام اول می باشد.

ج) نداشتن چک برگشتی یا اقساط معوقه و یا سایر بدهی های غیر جاری.

ماده ۱۰. میزان پرداخت تسهیلات: میزان تسهیلات قرض الحسنه قابل پرداخت به هر شهرداری متناسب با نوع طرح پیشنهادی، میزان توسعه یافتگی، نسبت درآمد سرانه به میانگین درآمد سرانه شهرداریهای کشور، تفریح بودجه یک یا دو سال قبل، میزان درآمد طرح، تعداد اشتغال ناشی از اجرای طرح و میزان آورده شهرداری و طرف مشارکت در یک یا چند مرحله با تایید کارگروه استانی و تصویب کارگروه ملی و با رعایت نکات ذیل تعیین می شود.

• بابت هزینه مشاوره، طراحی، نظارت، تهیه زمین و هزینه های جاری تسهیلات تعلق نمی گیرد.

ماده ۱۱. کارمزد تسهیلات قرض الحسنه: کارمزد تسهیلات قرض الحسنه بر اساس "دستورالعمل ناظر بر تاسیس و فعالیت بانک های قرض الحسنه و نظارت بر آنها" مصوب بانک مرکزی، برای تسهیلات قرض الحسنه با سررسید کمتر از یک سال حداکثر ۲٪ (دو درصد) و با سررسید یک سال و بیش از یک سال حداکثر ۴٪ (چهار درصد) می باشد.

ماده ۱۲. نحوه پرداخت و بازپرداخت تسهیلات: اخذ تضامین، پرداخت و بازپرداخت اصل و کارمزد تسهیلات قرض الحسنه توسط بانک عامل کارسازی شده و بر اساس روشها و فرمولهای مورد تایید بانک مرکزی عمل می شود. مدت بازپرداخت کل مبلغ (اصل و کارمزد) یک فقره تسهیلات قرض الحسنه و در کلیه مراحل (باستثنا دوره تنفس) برای شهرداریها حداکثر ۴۸ ماه که توسط کارگروه ملی تعیین شده و طی نامه ای توسط دفتر اقتصادی و خدمات مالی سازمان به بانک عامل اعلام می شود.

تبصره ۱) نحوه تقسیط و میزان پرداخت مرحله اول و سایر مراحل و همچنین دوره تنفس توسط کارگروه ملی تعیین و تصویب خواهد شد.

تبصره ۲: پرداخت مراحل بعدی تسهیلات مصوب منوط به تایید پیشرفت فیزیکی توسط کارگروه استانی و اعلام به دفتر اقتصادی و خدمات مالی سازمان توسط رییس کارگروه استانی مربوطه و ارائه مستندات لازم از قبیل: نمودار گانت (زمانبندی) و نمودار

پیشرفت برنامه ای و واقعی ، تکمیل فرم شماره ۲ ، صورت وضعیت پروژه ، عکس و ... و تایید دفتر تخصصی مربوطه و وجود منابع لازم در نزد بانک عامل خواهد بود.

تبصره ۳: شهرداریها برای دریافت مرحله دوم تسهیلات موضوع ماشین آلات حداکثر سه ماه و برای سایر موضوعات حداکثر شش ماه بعد از دریافت تسهیلات مرحله اول فرصت خواهند داشت. در صورت تاخیر پس از شش ماه با تایید کارگروه استانی مبنی بر ضرورت ادامه اجرای پروژه با ارائه دلایل و توجیهات در کارگروه ملی تصمیم گیری خواهد شد.

تبصره ۴: در صورت مشخص شدن هزینه کرد مبالغ دریافتی در محلی غیر از محل پروژه مصوب ، کل اقساط وام بصورت یکجا از شهرداری اخذ گردید و ضمن مکاتبه با بانک عامل از پرداخت مراحل بعدی وام نیز جلوگیری نموده و تا ۳ سال دیگر به شهرداری مذکور تسهیلات تعلق نمی گیرد. برای عملیاتی نمودن این تبصره با بانک عامل جهت دریافت یک برگ چک علاوه بر چکهای اقساط به میزان کل وام دریافتی مکاتبه خواهد شد.

ماده ۱۳. مدارک مورد نیاز جهت بررسی و تخصیص تسهیلات قرض الحسنه به شهرداریها

۱. اطلاعات عمومی شامل رتبه شهرداری ، سال تاسیس ، جمعیت شهر
۲. تفریغ بودجه سال گذشته ، فرم خلاصه بودجه مصوب سال جاری و اعتبار پیش بینی شده پروژه در بودجه سال جاری (تکمیل فرم شماره یک)
۳. گزارش امکان سنجی (توجیهی) طرح
۴. مصوبه شورای اسلامی شهر مبنی بر تائید میزان و موضوع تسهیلات اعطایی از سوی سازمان
۵. صورتجلسه تصویب طرح در کارگروه استانی
۶. مجوز (های) لازم از دستگاههای ذیربط مانند آب و فاضلاب ، حفاظت محیط زیست، جهاد کشاورزی، منابع طبیعی ، صنعت ، معدن و تجارت و غیره (متناسب با موضوع تسهیلات)
۷. پیش فاکتور قیمت ماشین آلات مورد نیاز طرح

ماده ۱۴. نظارت :

۱-۱۴) نظارت استانی :

معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری با دبیری دفتر شهری و شوراهای استانداری و همکاری سایر دفاتر در سطح استانی (دفاتر عضو کارگروه استانی) وظیفه نظارت و تایید پیشرفت فیزیکی پروژه ها را بر عهده خواهند داشت

۲-۱۴) نظارت ملی :

دفتر امور اقتصادی و خدمات مالی با همکاری سایر دفاتر سازمان (دفاتر عضو کارگروه ملی) در سطح کلان و ملی موظف هستند بر تمام فرآیند تسهیلات قرض الحسنه اعم از مرحله درخواست توسط شهرداری تا اجرا ، بهره برداری و بازپرداخت اقساط نظارت نمایند و هر گونه مغایرت با این شیوه نامه و وضعیت طرح (مانند : زمانبندی ، هزینه ، پیشرفت ، تاخیر و تجربیات بدست آمده) را به صورت فصلی به اطلاع کارگروه وام استانی و ملی برسانند .

ماده ۱۵. شفافیت اطلاعات : سامانه تحت وب پرداخت وام به شهرداریها و مدیریت پروژه آن با دسترسی مشخص برای سطوح مختلف مدیران طراحی ، تهیه و پیاده سازی خواهد شد . علاوه بر این پرداخت تسهیلات قرض الحسنه به شهرداریها منوط به آن است که کلیه اطلاعات شهرداریها و شوراهای اسلامی شهرها که انتشار آنها منع قانونی ندارد در پورتال های مربوطه درج شوند . همچنین شهرداریها موظفند کلیه اطلاعات سرمایه گذاری شهرداریها را در سامانه آمار و اطلاعات سازمان (<http://amarnameh.imo.org.ir>) بخش سامانه اطلاعات سرمایه گذاری وارد نموده و به روزرسانی نمایند .

ماده ۱۶. بازپرداخت معوقات : بازپرداخت بدهیهای معوق وامهایی که شهرداری ها از طریق معرفی بانک نبوده اند با معرفی به بانک عامل جهت اخذ تسهیلات معادل بدهیهای غیر جاری خواهد بود . مدت بازپرداخت بدهیهای مذکور برای هر شهرداری بر اساس نسبت درآمد سرانه به میانگین درآمد سرانه شهرداریهای کشور ، حداکثر ۲۴ ماه و با تایید کارگروه ملی تسهیلات تعیین می شود . کارمزد بدهیهای فوق اشاره بر اساس ماده ۱۱ تعیین می شود .

ماده ۱۷. سهم ماشین آلات: تقسیط سهم ماشین آلات یا موارد مشابه شهرداری ها پس از تصویب رئیس سازمان با معرفی به بانک عامل جهت اخذ تسهیلات بدون طی فرآیند تصویب کارگروه ها خواهد بود . مدت بازپرداخت بدهیهای مذکور برای هر شهرداری بر اساس نسبت درآمد سرانه به میانگین درآمد سرانه شهرداریهای کشور ، حداکثر ۱۲ ماه تعیین می شود . کارمزد بدهیهای فوق اشاره بر اساس ماده ۱۱ تعیین می شود .

